

Joób Árpád halálára

*Mi ez az élet? Pára. / Mint árnyék, mulandó.
Vége nyúlhat csak mára, / Ember, ó, halandó.*

Tizenhatodik századi ének népi változatának sorait idézzük nagyra becsült, tevékeny pályatársunk, szeretett barátunk korai és váratlan halálának híre okozta mélyes megdöbbenésünkben. Idézzük úgy, ahogy ő, az eltávozott *Jelenti magát Jézus* című kis könyvében közölte Kiss Lajos szennai gyűjtéséből.

E folklorizálódott szöveget idézzük, mert tartalma miatt nagyon ideillőnek érezzük, amikor emlékezünk, de azért is, mert szimbólumnak szánjuk, hiszen a magyar népzene, a népdal állt Joób Árpád zenei világának centrumában. Megismerésére és megismertetésére, mint élete fő feladatára tekintett ifjúkora óta. Mély megértéssel és szeretettel tudta közvetíteni sok munkával megszerzett tudását, ha csak tehette, dalra készítve hallgatóságát. Belelátott a népdalokba, s mögéjük is bevilágított szavaival, keresve és megmutatva a zenei és történelmi hátteret, az összefüggéseket, végső soron a mindig személyes emberi tényezőt, a dalt termő emberi sorsokat. Ezért is csatlakozott a népdalgyűjtők nem túl népes csapatához, és lett egyik úttörője az általa alapított s vezetett Délibáb Együttessel a népzene újjáéledését szolgáló mozgalomnak. Több ízben hivatali feladatként, foglalkozásszerűen is a néphagyomány őrzésén, éltetésén kellett munkálkodnia: 1987-től a Kölcsey Ferenc Megyei Művelődési Központ művészeti előadójaként elsősorban a megye amatőr népzenei mozgalmának irányítása volt a feladata. Később pedig a Nyíregyházi Főiskolán segítette a népzene-tanárok képzését. A Vass Lajos Népzenei Szövetség egyik szakmai vezetőjeként is tevékenykedett. Cikkei, kiadványai is főleg a népzene kimeríthetetlen kincsesházába kalauzoltak.

Igaztalanok lennének persze, ha emlékezésünkben leszűkítenénk a képet, s Joób Árpádnak csak a népzene világában való munkálkodását méltatnánk. Más területeken is hűségesen szolgált a magyar zenei nevelést és művelődést. Zeneiskolai zongora, szolfézs- és általános iskolai énektanári diplomát 1968-ban a Zeneművészeti Főiskola debreceni tagozatán szerzett. 1970-ben már ugyanabban az intézményben tanársegédként oktatott, s gyakorlatvezetőként is segítette a még fiatalabbak szakmai felkészülését a zenetanári pályára. Több ízben kapott vendégtanári megbízást Finnországban, s ott, a Jyväskylä-i Egyetemen szerzett doktorátust 1996-ban Kodály 333 énekgyakorlatának népzenei gyökereit feltáró dolgozatával. 1989-ben a Nyíregyházi Bessenyei György Tanárképző Főiskola Ének-zene Tanszékére kapott oktatói kinevezést. 1992-től 2004-ig a hivatásos Debreceni Kodály Kórus igazgatója volt, majd 2004-től 2010-ig a Nyíregyházi Főiskola Ének-zene Tanszékét vezette.

Számunkra különösen fontos az a munka, melyet a nagyhatású alapító, Tarcai Zoltán méltó utódként a Magyar Kodály Társaság Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei tagcsoportjának vezetőjeként és az elnökség tagjaként éveken keresztül odaadással, programok tucatjainak szervezőjeként vagy előadójaként végzett. Tudjuk, tele megvalósulatlan tervekkel távozott, kapott és maga választotta feladatokat hagyva gazdátlanul.

Annak az ügynek, amelyre feltette életét, elhivatott, felkészült és szerény szolgálja volt, akit méltánytalanul elkerültek a hivatalos elismerések, kitüntetések. Jutalmat csak előadásai hallgatóinak figyelme, munkatársainak szeretete jelentett számára. Nekik, nekünk pedig ő

adott gazdag ajándékot, melynek várt folytatásától, hetvenedik életévén alig túl, a Sors határozata megfosztott minket. A szívenütő hírre megszólal bennünk a *Székely fonó* balladaszertartásos jelenétében felhangzó Kodály gyűjtötte sirató:

*Jaj, jaj, jaj, jaj, kedves bátyám! / Jaj, mér hattál itt bennünket ilyen árván,
Ebbe a nagy szomorúságba! / Jaj, de nagyon sietnél abba az örökös házba,
Akin se ajtó, se ablak, csak a nagy sötétség.*

Különös véletlen volt, hogy néhány perccel azután, hogy e sorok írója telefonüzenetben Joób Árpád haláláról értesült május 9-én este, a rádióban megszólalt Bach 82. kantátája: *Ich habe genug – Elég immár*. Szinte e kantátának a bibliai Simeon hálaadó-búcsúzó énekéhez köthető szövege visszhangzik a mottóként idézett halotti ének utolsó versében. Higgyük, reméljük, hogy kedves kollégánk, barátunk így távozott a földi létből:

*Bocsásd el békességgel / Megőszült szolgálodat!
Adjad boldog véggel / Látnom szent orcádat!*

Mindazok, akiket megismertetett hagyományunk szépségeivel-mélységeivel, s azok is, akik együtt dolgozhattak vele jó ügyekért, a Kodály megálmodta éneklő Magyarországért, szeretettel és hálával emlékeznek rá. Reméljük, hogy azok, akiknek Nyíregyházán és a megyében az utóbbi években elsősorban Ő volt gondos és lelkesítő mentora, megtalálják a méltó utódot...

Végső búcsút május 27-én 12 órakor vettünk Joób Árpádtól a debreceni köztemetőben. A szakma és a barátok nevében Erdei Péter búcsúzott-émlékezett, méltatva az eltávozott szakmai munkásságát, igaz magyarságát és emberi értékeit. A gyászolók igen népes serege evangélikus egyházi énekek és magyar népdalok éneklésével kísérte utolsó útjára Joób Árpádot.

Nyugodjék békében!

Ittész Mihály